

Оқу-өндірістік практиканы өткізу кезінде кәсіби құзыреттілікті дамыту.

Васильев О.А.

*Семей қ. "Көлік колледжі" КМҚК директорының
оқу-өндірістік жұмыс жөніндегі орынбасары
skt_1929@mail.ru*

Бүгінгі таңда кәсіптік білім берудің алдында тұрған өзекті міндет - түлектің жеке және кәсіби өзін-өзі жүзеге асыруын қамтамасыз ететін студенттердің құзыреттілігін қалыптастыру. Білім беру міндеті жұмыстың мамандануы мен сипатына қарамастан, кез-келген жұмысын енді бастаған маманның іргелі жалпы білімі, жалпы техникалық және арнайы білімі болуы керек. Және де белгілі бір білім, іскерлік, дағды (құзыреттілік) деңгейіне ие болып қана қоймай, оларды кәсіби қызметте (құзыреттілік) жүзеге асыруға қабілетті болуы тиіс.

Өнеркәсіпті дамыту, өндірісті басқару мен ұйымдастырудың қазіргі заманғы әдістерін, ақпараттық технологиялар мен автоматтандыру жүйелерін енгізу жас мамандардан кәсіби қызметке жоғары деңгейдегі дайындықты талап етеді.

Жас мамандардың теориялық дайындығы мен жұмыс берушінің нақты кәсіби міндеттерді шешуге дайындық деңгейіне қойылатын талаптары арасында айтарлықтай алшақтық бар. Сондықтан кәсіптік білім берудің студенттердің кәсіби құзыреттілігін қалыптастыру үшін өндірістік практикасын ұтымды ұйымдастыру бойынша кәсіпорындармен өзара іс-қимылға бағдарлануы ерекше мәнге ие болады.

Кәсіби құзыреттілікті оқудың басынан бастап дамыту қажет.

Колледж студенттерінен мамандарды практикалық даярлаудағы бастапқы буын зертханалық-практикалық жұмыстар болып табылады, олар: теориялық білімді бекітуге, сондай-ақ білім алушыларда практикалық кәсіби іскерлікті қалыптастыруға бағытталған.

Оқу және өндірістік практикадан өту кезінде кәсіби құзыреттілікті қалыптастыруға біртіндеп жақындау үшін оларды теориялық блоктың сабақтарында қалыптастыру қажет.

Оқу блогында білімді қалыптастыруға бағытталған теориялық материал және алынған теориялық білімді бекітуге ықпал ететін зертханалық-практикалық сабақтар біркелкі бөлінген.

Студенттердің кәсіби модульдер бағдарламасын сәтті игеруінің қажетті шарты ретінде студенттерде практика арқылы жалпы және кәсіби құзыреттіліктер қалай қалыптасады?

Оқу практикасында - бұл білім алушылардың жалпы және кәсіби құзыреттерді игеруге дайындығын қалыптастыру, бастапқы тәжірибені алу.

Өндірістік практикада - бұл кәсіби модульдерді игеру кезінде жалпы және кәсіби құзыреттілікті дамыту.

Диплом алдындағы практикада - бұл жалпы және кәсіби құзыреттілікті түпкілікті қалыптастыру, білім алушылардың өздігінен еңбек етуге дайындығын тексеру.

Әрбір кәсіби модульдің қорытындысы бойынша студенттер сараланған сынақ тапсырады.

1 сурет. Технологиялық практика және кеме жүргізу тренажерындағы жұмыстар

Практиканың оң нәтижесі оның нәтижелері студенттердің маман ретіндегі жеке қызметімен салыстырылған кезде пайда болады. Түлектердің практикалық дайындығының жалпы деңгейі өндірістік практиканың әртүрлі кезеңдерінде әртүрлі жеке тапсырмаларды орындау кезінде кәсіби функцияларды орындау жиынтығы арқылы анықталады.

Құзыретті тәсілдің негізгі тапсырыс берушісі, ең алдымен, жұмыс берушілер болып табылады. Біздің жұмыс берушілер бүгінгі таңда колледж түлегін қалай көргісі келеді?

Мен біздің серіктестеріміздің - "Семавтопарк" ЖШС, "Таксомотор паркі" ЖШС, "Горводоканал" МКК, "Көгалдандыру және абаттандыру" МКК кәсіпорындарындағы өндірістік практика жетекшілерінің пікірлерін талдадым. Нәтижелер кәсіби білім деңгейіне байланысты дәстүрлі талаптардан басқа, негізгі құзыреттердің көріністеріне қатысты маңызды тармақтар белгіленгенін көрсетті, атап айтқанда:

коммуникативтік (коммуникабельділік, басқалармен қарым-қатынас жасай білу);

кооперативтік (командада жұмыс істей білу);

ақпараттық (қызмет нәтижесін ұсына білу).

2 сурет. Оқу шеберханалары мен зертханаларда заманауи жабдықтарды қолданумен практикалық сабақтар.

Менің ойымша, өндірістік тәжірибені ұйымдастырусыз студенттердің кәсіби құзыреттілігін толық көлемде қалыптастыру мүмкін емес.

Бүгінгі таңда біз модульдік - құзыреттілік тәсілдемесі бар білім беру бағдарламаларын әзірлей отырып, сондай-ақ ТжКБ ұйымдарының ОӘБ үлгілік

оқу жоспарларын өзектендіру кезінде өндірістік оқытуды сапалы ұйымдастыру мәселесіне ерекше жауапкершілікпен қарау керектігінің куәсі болып отырмыз.

Мысалы, Қарағанды политехникалық колледжі 1201000 "Автомобиль көлігіне техникалық қызмет көрсету, жөндеу және пайдалану" мамандығы бойынша жоспар құрастырушы болып табылады. Жобада екі жұмысшы біліктілігін алу, слесарь және автомобиль жөндеу шебері ұсынылады. Бұрынғы оқу жоспарында слесарь мен "BC" санатындағы жүргізуші болған.

Біз аталған колледжге және "Кәсіпқор" КЕАҚ-ға өзектілендіру кезінде біздің ұсыныстарымызды қарауды және ескертпеде "Автомобильді басқаруды оқыту оқу сағаты торынан тыс оқушыға 80 сағат есебінен жүргізіледі" деп көрсетуді өтіндік, бұл барлық автомобильшілерге жүргізуші куәлігін алуға мүмкіндік береді.

ҚОРЫТЫНДЫ

Практикалық оқыту және, атап айтқанда, өндірістік практика АҚБ студенттерінің кәсіби құзыреттілігін қалыптастырудың негізгі құралдарының бірі болып табылады. Онсыз нақты өндіріспен танысу, теориялық білімді бекіту, жұмысшы кәсібінің дағдыларын игеру мүмкін емес.

Нақты өндіріс мүддесі үшін АҚБ студентін жеке мақсатты даярлау кезеңі ретінде өндірістік практиканың рөлін кеңейтуді кәсіби құзіреттіліктің қайнар көзі және сонымен бірге оларды қалыптастыруға ынталандыру ретінде қарастыруға болады.